

Mõisted

AAC (alternative and augmentative communication) – kõnet asendavad ja toetavad suhtlusvahendid.

BAEP (brainstem auditory evoked potentials) - Ajutüve kutsepotsiaalide määramine.

Diagnoos on patsiendi kommunikatsiooni- ja/või neelamisprobleemi lühike kokkuvõtlik kirjeldus Eestis kasutuselolevate klassifikatsioonide terminites. Diagnoos võib uurimis- ja teraapiaprotsessis täpsustuda või muutuda.

FEES (fibreoptic endoscopic evaluation of swallowing) uuringu käigus hinnatakse kõrstruktuure ja neelamist vahetult enne ja pärast farüngeaalset faasi fiiberoptilist endoskoopi kasutades. Sageli kasutusel neelamis- või hääle- ja neelamishäiretega patsientide puhul.

Kommunikatsioonivõime tagab võimaluse suhelda, st vahendada teavet ja reguleerida partneri tegevust. Kommunikatsioonivõime eeldusteks on keelevahendite ja/või mitteverbaalsete suhtlusvahendite valdamine ja nende kasutamisoskus suhtlussituatsioonis. Kommunikatsioonivõime kujundamine, taastamine või säilitamine on logopeedi töö peamine eesmärk.

Kommunikatsioonihäirete alla kuuluvad arengulised ja omandatud kõne- (sh häälehäired) ja keelehäired (aluseks American Speech-Language-Hearing Association – ASHA klassifikatsioon). Häired avalduvad nii kõneloomes kui ka mõistmisel, nii suulises kui ka kirjalikus kõnes.

Kõneklapp – trahheostoomi kanüüli otsa asetatav ühesuunaline filter, mis laseb patsiendil trahheostoomi kaudu sisse hingata, ent väljahingamisel suunab õhu ümber trahheostoomi kanüüli läbi ülemiste hingamisteede, võimaldades hääle tekitamist.

MBS (modified barium swallow) ja **VFSS (videofluoroscopic study of swallowing)** - videofluoroskoopiline neelamise uuring – läbivalgustusprotseduur, mille põhieesmärgiks on neelamise farüngeaalse faasi hindamine ja aspiratsiooniriski ning põhjuste väljaselgitamine. Võrreldes VFSS-uuringuga annab MBS lisaks informatsiooni teraapiavõtete, kompensatoorsete meetodite (nn manöövrите) ja lähenemiste efektiivsuse kohta. Mõistet VFSS käesolevas kutsestandardis ei kasutata.

OAE - otoakustiliste emissioonide mõõtmine.

SKAP – spetsiifiline kõnearengu puue (ingl k. SLI; Eestis kasustusel ka alaalia termin) - püsiv ja süsteemne kõne arengu mahajäämus, mille puhul ei vasta eakohasele normile ükski kõnekomponent – hääldamine, sõnavara, grammatika. SKAP ei tulene ühestki teisest puudest (so intellektipuudest, kuulmispuudest, pervasiivsetest häiretest, neuroloogilisest patoloogiast).

Suuhügieen hõlmab igemete, hammaste, keele ja limaskestade hügieeni ja hooldust, mis on tähtis suu- ja neelupiirkonna ning hingamisteede infektsioonide vältimiseks.

Tservikaalne auskultatsioon – mitteinvasiivne protseduur, mille käigus kuulatletakse neelamise ja hingamisega seotud helisid stetoskoobi abil.

Tservikaalne palpeerimine – mitteinvasiivne protseduur, mille käigus hinnatakse kõri ja keeleluu liikumist sõrmede abil.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

VNFL (fiberopticendoscopy, videonasofarüingolarüngoskoopia) uuringu käigus hinnatakse ninaneelu, neelu- ja kõristruktuure ning nende funktsiooni fiiberoptilist endoskoopi kasutades. Kasutatakse häälehäiretega patsientide puhul.